პროლეტარიელო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით

კომუნისტი

საქართველოს კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მაჩარმეთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТИ ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО И ТБИЛИССКОГО КОМИТЕТОВ КП (б) ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

ХШრაა, 7 ოქტომბერი, 1945 წ. № 199 (7414). ფასი 20 კაპ.

ДЕС ГАЗЕТИШИ:

საბჭოთა საქართველოს მინისტრების საბჭოს სესიის დამთავრების გამო. „პრავდას“ მოწერილი (1-ლი გვერდი).
ქართველი ხალხის მგირი შვილი (1-ლი გვერდი).
პარტიული ცხოვრება: მზრუნველობით ვზარდოთ და დავაწინაუროთ ყველაზე საჭართველოს კ. პ. (ბ) სტალინირის საქალაქო კომიტეტის პლენუმი. (მე-2 გვერდი).
საოქტომბერო სოციალისტური შეჯიბრების დროზეთი: ამხანაგები; რკინიგზელები ნავსადგურის მუშებს ეცილებიან ჭირველობას; მოწინავეკი საწარმოები. (მე-2 გვერდი).
იოსებ გრიშაშვილი — სიაითნოვა (მე-3 გვერდი).
ალექსანდრეა აბაშელი — სიაითნოვა. ლექსი. (მე-3 გვერდი).
დღეს იწყება ამერიკაკავკასიის რესპუბლიკების ფეხბურთის სპარტაკიადა (მე-3 გვერდი).
ჩვენს რესპუბლიკაში: არქეოლოგიური გათხრები მცხეთაში; მზადდება 1945 წლის ნაყოფიერებათვის; ახალი საბადოები. (მე-4 გვერდი).
უცხოეთის ამბები: დეპეშები. (1-ლი და მე-2 გვერდი).

საბერეო საქმეთა მინისტრების საბჭოს სესიის დამთავრების გამო

ამა სახელმწიფოს ბერლინის კონფერენციის დადგენილებით დაარსებული საგარეო საქმეთა მინისტრების საბჭო თავის პირველ სესიაზე ლონდონში შეიკრიბა 11 სექტემბერს. სამნაკრის მანძილზე მინისტრების საბჭომ დეტალურად განიხილა ბევრი საკითხი, რომლებიც შეეხება იტალიასთან, რუმინეთთან, ბულგარეთთან, უნგრეთთან და ფინეთთან სახავო ხელშეკრულებათა მომზადებას. აგრეთვე ომისშემდგომი მოწყობის სხვა საკითხებს.

აზრთა გაცვლა-გამოცვლის შედეგად შეთანხმებულ იქნა მინისტრთა თვალსაზრისი საკმაოდ ბევრ საკითხზე. მაგრამ მინისტრების საბჭოს სესიაზე უთანხმოება წამოიჭრა იმ საკითხის გამო, რომ სრულებითაც არ სრულდებოდეს სამი სახელმწიფოს ბერლინის კონფერენციის გადწყვეტილებანი სახავო ხელშეკრულებათა მომზადების წესის შესახებ. ამერიკის შეერთებული შტატებისა და ინგლისის საგარეო საქმეთა მინისტრები დაინებით მოითხოვდნენ, რომ სახავო ხელშეკრულებათა მომზადებაში მონაწილეობა მიეღოთ არა მარტო იმ ქვეყნებს, რომლებსაც ხელი მოაწერეს სათანადო ყოფილი ტრიელი სახელმწიფოსთვის ნაკარნახევ კავშირების პირობებს, როგორც ეს ბერლინის კონფერენციაზე გადაწყდა, არამედ ზოგიერთ სხვა ქვეყნებსაც. ასეთი წინადადების მიღება იმას გამოიწვევდა, რომ ის სახელმწიფოები, რომლებსაც არც კი გამოუცხადებიათ ომი იტალიისა, რუმინეთისა, ბულგარეთისა, უნგრეთისა და ფინეთისათვის, ამ ქვეყნებთან სახავო ხელშეკრულებათა შემზადებაში მიუკეთესნი აღმოჩნდებოდნენ.

მაგრამ ასეთი წინადადება აშკარად უწინააღმდეგება ბერლინის კონფერენციის გადაწყვეტილებებს. ამიტომ ვამაგებია, რომ საბჭოთა დელეგაციას არ შეეძლო დათანხმებულიყო ბერლინის გადაწყვეტილებათა გადასინჯვაზე. საბჭოთა დელეგაცია ითხოვდა ხელშეკრულობა, რომ მინისტრებს, რასაკვირველია, არ შეუძლიათ გადასინჯონ ან შესცვლონ სამი მთავრობის მეთაურების მიერ ბერლინში მიღებული გადწყვეტილებანი.

როგორც ცნობილია, ბერლინის კონფერენციამ საყსებით გარკვეული მოთხოვნა მოგვცა საზავო ხელშეკრულებათა მომზადების საკითხზე. ბერლინის შეთანხმებებში ნათქვამია:

„როგორც საბჭოს დაუყოვნებელი და მხიზნელოვანი ამოცანა მას ეკისრება საზავო ხელშეკრულებათა შედგენა იტალიის, რუმინეთისა, ბულგარეთისა, უნგრეთისა და ფინეთისათვის ამ ხელშეკრულებების გაერთიანებული ერებისათვის წარსადგენად და წინადადებათა შესაძლებლად ინ გადაწყვეტილი ტერიტორიული საკითხების მოწესრიგებისათვის, რომლებიც წამოიჭრა ევროპაში ომის დამთავრებასთან დაკავშირებით...

თვითეული ამ ამოცანის გადაწყვეტად საბჭო შემდგარი იქნება იმ სახელმწიფოთა წარმომადგენელ წევრებისაგან, რომლებსაც ხელი მოაწერეს იმ მტრული სახელმწიფოსთვის ნაკარნახევი კავშირების პირობებს, რომელსაც შეეხება მოცემული ამოცანა. იტალიასთან შეიფიდრნიანი მოწესრიგების საკითხის განხილისას საფრანგეთი განხილულ იქნება, როგორც იტალიის კავშირების პირობების ხელის მოაწერი“.

ამ ტექსტიდან ცხადად სჩანს, რომ გადაწყვეტილება „ტალიასთან სახავო ხელშეკრულების შედგენაში მონაწილეობისათვის საფრანგეთის მიწვევის შესახებ მიღებული იყო როგორც გამონაკლისი მოკავშირე ქვეყნების მიერ მიღებული წესიდან. ამ წესის თანახმად სახავო ხელშეკრულებები უნდა მოამზადონ საბჭოს მხოლოდ იმ წევრებმა, რომლებიც სათანადო მტრული ქვეყნის კაპიტულაციის პირობებს ხელმოწერ სახელმწიფოთა წარმომადგენლები არიან. ბერლინის კონფერენციის გადაწყვეტილება იმის შესახებ, რომ საფრანგეთი განხილული ყოფილიყო, როგორც იტალიის კაპიტულაციის პირობების ხელმოწერი სახელმწიფოთა წარმომადგენელი არიან. ბერლინის კონფერენციის გადაწყვეტილება იმის შესახებ, რომ საფრანგეთი განხილული ყოფილიყო, როგორც იტალიის კაპიტულაციის პირობების ხელმოწერი სახელმწიფოთა წარმომადგენელი არიან. ეს დათმობა ამ ადამიანებისგან ამ დროს ეროვნულ საკითხს. ეინც აყენებს საკითხს არა მარტო იტალიასთან, არამედ გერმანიის სხვა ყოფილ სატელიტებთანაც საზავო ხელშეკრულებათა შედგენაში საფრანგეთის მონაწილეობის შესახებ, მას არ შეეძლია უგულებელყოს ყველასთვის ცნობილი ფაქტები, რომლებიც გერმანიისა და მისი სატელიტების წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეს შეეხება. ცხობილია, რომ ჰიტლერული გერმანიის წინააღმდეგ ბრძოლაში იუგოსლავიამ უდიდესი მსხეერპლი გაიღო, იგი მძიმედ ებრძოლა ეწეოდა ჰიტლერელებისა და იტალიელი ფაშისტების შემოსევის წინააღმდეგ, რა საფუძველი გვაქვს იმისათვის, რომ იუგოსლავია ჩამოვაშოროთ იტალიასთან და გერმანიის ყოფილ ბალკანეთის სატელიტებთან სახავო ხელშეკრულებათა შედგენაში მონაწილეობის, როდესაც ვიცით, რომ იუგოსლავიამ სხვებზე მეტი გააკეთა ჰიტლერელი გერმანიისა და ფაშისტური იტალიის განადგურებისათვის? თუ დავთანხმდებით სახავო ხელშეკრულებათა შედგენაში მონაწილეობისათვის მიწვეული ქვეყნების წრის გაფართოებაზე, როგორ შეიძლება ჩამოეშოროთ ამას პოლონეთი და ჩეხოსლოვაკია, რომელთა მსხეერპლი ჰიტლერული აგრესიის წინააღმდეგ ბრძოლაში ცნობილია? ცხადია, რომ ამისათვის არავითარი საფუძველი არ არსებობს.

ნათქვამის შემდეგ ცხადია, რომ ამერიკის და ბრიტანეთის წარმომადგენელთა პოზიცია მინისტრების საბჭოს პირველ სესიაზე არა მარტო ეწინააღმდეგებოდა ბერლინის შეთანხმებას, არამედ ისეთი ახალი საკითხების განხილვის საშინაბასაც იწვევდა, რომელთა გადაწყვეტა სრულებითაც არ ჰქონდა მინდობილი საგარეო საქმეთა მინისტრების საბჭოს. ეს არ მოხდებოდა, მ-ნი ბირნსი და მ-ნი ბევინი სამი სახელმწიფოს ბერლინის შეთანხმების ბაზაზე რომ მდგარიყვნენ, რასაც ერთადერთს მოითხოვდა საბჭოთა დელეგაცია ლონდონში.

ორი წლის წინათ მოსკოვში შესულა დიდი ბრიტანეთის, ამერიკის შეერთებული შტატებისა და საბჭოთა კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრების თათბირი. მაშინ არ წამოჭრილა მოკავშირე სახელმწიფოთა მორის მიღწეული ამა თუ იმ შეთანხმების დაცვის თუ არაცვის საკითხი. მაშინ თავისთავად ნაგულისხმევად ითვლებოდა, რომ ასეთი საკითხები არც უნდა წამოიჭრას, თუ ჩვენ ყველანი მიეცილნრათვით მოკავშირე ქვეყნებს შორის მეგობრული თანამშრომლობისაკენ. მოსკოვის თათბირის დადებითი შედეგები ყველასთვის ცნობილია. მინისტრების საბჭოს ლონდონის სესიაზე შეიძლებოდა მოეცა, ყველა მისი მონაწილენ მოკავშირეებს შორის მიღწეულ შეთანხმებათა ზუსტად დაცვის ბაზაზე რომ მდგარიყვნენ.

„პრავდის“ 6/X მოწერილავ

ДЕКЕМБРИСТА ЖАГУПЕВИСА ХЕЛЕМЕДГВАНЕЛЕБИС КУРСЕБИ

5 ოქტომბერს მოსკოვში მეშაობა დაამთავრეს საკავშირო კ. პ. (ბ) საოლქო კომიტეტების, სახსარეო კომიტეტების და მოკავშირე რესპუბლიკათა კომპარტიების ცენტრალური კომიტეტების ლექტორთა ჯგუფების ხელმძღვანელების ერთთვიანმა კურსებმა.

კურსები დაამთავრა საკავშირო კ. პ. (ბ) საოლქო კომიტეტების, სამხარეო კომიტეტების და მოკავშირე რესპუბლიკათა კომპარტიების ცენტრალური კომიტეტების ლექტორთა ჯგუფების 200 ხელმძღვანელმა, საკავშირო ალაკ საოლქო კომიტეტების ლექტორთა ჯგუფების 50 ხელმძღვანელმა, საკავშირო კ. პ. (ბ) მოსკოვის კომიტეტისა და მოსკოვის საქალაქო კომიტეტის, წყოელი არმიისა და ფლოტის ლექტორთა დიდმა ჯგუფმა.

კურსების მონაწილეებს წაუკითხეს ლექციები საკავშირო კ. პ. (ბ) ისტორიაში, ფილოსოფიაში, სოციალიზმის პოლიტიკურ ეკონომიაში, სსრ კავშირის ისტორიაში, სსრ კავშირის საერთაშორისო ურთიერთობისა და საგარეო პოლიტიკის ისტორიაში, უცხო ქვეყნების ეკონომიკისა და პოლიტიკაში. კურსების მონაწილეებმა მოისმინეს ლექციები ბუნებისმეტყველების უახლესს მიღწევათა შესახებ, აგრეთვე საბჭოთა თანამედროვე ლიტერატურისა და ხელოვნების საკითხებზე. კურსებზე ლექციები წაკითხეს აკადემიკოსებმა, მოსკოვის უმაღლეს სასწავლებლთა პროფესორებმა, დედაქალაქის მეცნიერმა მუშაკებმა და საუკეთესო ლექტორებმა.

კურსებზე მეშაობდნენ საკავშირო კ. პ. (ბ) ისტორიის, ფილოსოფიის, ეკონომიკისა და საერთაშორისო პოლიტიკის სექციები.

კურსების მონაწილეებისათვის მოეწყო ექსკურსიები კრემლის ორატორიანი პალატაში, ლენინის სახელობის საკავშირო ბიბლიოთეკის ზოგნთასაკეთში, ტრეტიაკოვის გალერიასა და მოსკოვის მეზეუმებში.

კურსების მეშაობის დამთავრებასას ჩატარებულ იქნა თათბირი სალექციო მეშაობის გამოცდილების განსაზარეკლად, თათბირზე სიტყვა წარმოსთქვა საკავშირო კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის პრომაგანდისა და აგიტაციის სამმართველოს უფროსის მოადგილემ ამხ. მ. ტ. იოფეტემ.

უკანასკნელი ცნობები

იაკონინის აკადემიკ-მინისტრად დანიშნეს ბაირონ სიდეხარა

ლონდონი, 6 ოქტომბერი. (საფლეს). როგორც რეუტერის საგანგებო ელჩისაგან, ალბანიის პროფესორ-ანალისტრად დანიშნეა ბაირონ სიდეხარა. სიდეხარა, რომელიც ახლა ჯერ 73 წლისაა, საგარეო საქმეთა მინისტროს პოსტი ეკავა 1924-დან 1927 წლამდე და 1929-დან 1931 წლამდე.

სიდეხარამ განაცხადა, რომ საგარეო საქმეთა მინისტრის პოსტზე დასტიკეს ოსიდან ეკავა ალბანეთის სრული შემდგენლობა გამოცხადებულ იქნება რამდენიმე დღის შემდეგ.

ჯოდიციის სისხლისმეკვლელი კაროვოკასიელ ათანენი

ათენი, 6 ოქტომბერი. (საფლეს). 3 ოქტომბერს სალამის ოფიცერის მოედანზე, მე-4 საპოლიციო უბნის მაჩარმაჩელ მოხდა სისხლისმეკვლელი ინციდენტი, რომლის შედეგადაც 15 კაცი დაიჭრა.

ინციდენტის ისტორია ასეთია: პოლიციელმა ბარდინამ ქეზანი ცეცა დიუშო პაპანოსის გამეფდეკენ ბაეზეს. ბაეზეს ორი ჯარისაკაცი გამოეკეთმეგა. პოლიციელმა რეკოლვერის ტყვიები დასცრა ჯარისკაცებ. და საპოლიციო უბანში დაიპალა. როდესაც ბატალიონის გარშემო პოლიციის საქალალი ალმოფოთებელი გ-მეკალნი შეიარბაზეს, საპოლიციო ეგნის ფანჯრიდან შეკრებილი ავტომატების სროლა ატეტეხეს. ამავე დროს ისროლეს ხელის გრანატა.

როგორც პრესა იუწყება, პოლიციელი ბარდინი ოფიციალის დროს გესტალის ადგენი იყო და ბერლინს ინგლიზრა ინსტიტუციასთან. ეგი მონაპოლეტელ ორგანიზაციას ეკუთვნის.

ამერიკელთა ჯარის გადასვლიმა ჯეჯაკ ხოკაიდოზე

ლონდონი, 6 ოქტომბერი. (საფლეს). როგორც რეუტერის საგანგებო ელჩმა, ფელინ ოდიდან ცნობა გადასცა ორ ამერიკელ სათეკალო ჯარები გადასხვნენ ეკენიდან ხოკაიდოზე — იაპონის ყველაზე უფრო ჩრდილო კუნძულზე.

ჩინეთის დემოკრატიული ლიგის ყრილობა

ჩუნგინი, 6 ოქტომბერი. (საფლეს). გაზეთი „სინხუაიდანი“ იუწყება, რომ 1 ოქტომბერს ჩუნგინში გაიმართა ნინეთის დემოკრატიული ლიგის საგანგები ყრილობა. ყრილობას 50 დელეგატი ესწრება.

მესაგალი სტეკაკეში ლიგის თავმჯდომარემ ჯან ლანმანმა, ეკანისულნენ წელს ლიგის ზარდა და განმეტიკეცა და განაცხადა: „ჩვენ სერიოზულ პასუხისმგებლობას ვკრავთ შინაური სტრატეგიის მოსაწესრიგებლად. ჩვენ მტკიცედ მოვითხოვთ დემოკრატიულ ერთიანობასა და მშვიდობიან მშენებლობას, ე. ი. ჩვენ მოვითხოვთ ნამდვილ დემოკრატიულ მმართველობას, ეს არის, ჩინეთის მოქალაქეთა ეფექტურობის საერთო მოთხოვნა. ჩვენ ლიგის მეშვეობით ხალხის მოთხოვნებსა და შეხედულებებს გამოვხატავთ. ჩვენი ძალები შეშფოფილ მრავალინტერესი ინვეზიან და ბრწყინვალე მომავალი მოგველის“.

საბჭოთა კავშირის გმირი ი. ნ. გვენცაძე

ქართველი ხალხის გმირი შვილი

საქართველოს ინდუსტრიული ინსტიტუტის დამთავრებისთანავე ივანე ნიკოლოზის-ძე გვენცაძე დანიშნეს გროზნის ნავთის გადამმუშავებელ ქარხანაში მთავარ ენერგეტიკოსად. ეს იყო 1937 წელს. ოთხი წელი იმეშაკი ინ ქვეყნებულ. სამამული ომი რომ დაიწყო, ის ფრონტზე გაიწვიეს.

მძიმე დღეები. განიცდიდა მაშინ ჩვენი სამშობლო. ტტერმა ხანძრების ალი მოსდო ულიანის, ბელორუსიას, უკრაინისა და დონის ველებს, სტალინგრადს უკბინებდა თავის ბინძურ ტირს. გმირი ქალაქის დამცველთა მორის ჩადგა ივანე გვენცაძეც. აქ მიიღო მან საბრძოლო ნათლობა.

1942 წლის აგვისტოს შუა რიცხვებში ნაწილ დაეკვანა გადაეკეთა დონი და დაეკვანინა ალაკდარში გაოცა ნაპირზე, სადაც გერმანელები იყვნენ გამაგრებულნი. გვენცაძე მაშინ ქაუბიცების ბატალიონის მეთაურის მოადგილე იყო. მას თავისი ქვეშეგრძნობელ უნდა უზრუნველეყო ქვეითი ჯარის გადასვლა. ეს ამოცანა გვენცაძემ წარმატებით შეასრულა.

ორ თვეზე მეტხანს ეკავათ ეს ალაკდარში მამაც გკარდიელებს. ისინი იგერიებდნენ ტტრის ტანკებისა და ქვეითი ჯარის გაფთრებულ ეიერებს. ამ ხნის განმავლობაში ბატტ გვენცაძის ბატარიამ ვანაფდგერა ტტრის 4 ტანკი, 5 ნაღმსატყორცნი ბატარია, ორი ბატალიონი ქვეითი ჯარი. თავდაცვული ბრძოლიანობის გვენცაძე დაჯილდოებულ იქნა წოლეი ეთოს ცოლეკის ორდენით.

სტალინგრადის ბრძოლი ეპიპეკა ჩვენი ბრწყინვალე გამარჯვებით დამთავრდა. ახლა გვენცაძე იმ მამაც მეომრთა შორის იყო, რომლებიც ბრძოლებით მიერეკებოდნენ ტტრს სამშობიოთ ეაოანეთ. ბოლო მისი ბატარიის შემადგენლობის 95 პროცენტი დაჯილდოებულ იქნა ორდენებითა და მედლებით.

ბრძოლა გრძელდებოდა. გვენცაძე იბრძოდა კრეეიო როგის, პერეკოპისა, კრაკოვის გასათავისუფლებლად, ბერლინებეის ბაეეარ ბა დნესტრის გადასალახავად. პოლონეთში გმირი მეომარი პირველად დაიჭრა და დროებით გამოეგზა მწყობრიდან.

განკურნების შემდეგ გვენცაძე იბრძოდა უნგრეთისა და ავსტრიის ტერტორიებზე. მან მიიღო უმაღლესი მთავარსარდლის სამეთაო კავშირის გენერალისიმუს ამხანაგ **სტალინის** მადლობა სეკუშეგზერვარის, მორის, ვესპრემის, ზირეზის, ენინგრის, დევენერის, ჩერნოს, შარკარის, სამბატელის, კაპვარის, ცესკეის, ენნერ-ნოოშტადტის, ანზენშტადტის, ბლოგნიტცის და, ბოლოს, ვენის დაკავებისათვის გვენცაძე დაჯილდოებულ იქნა წოლეი ორმაზის ორდენით. „სტალინგრადის დაცვისათვის“ და „ვენის აღებისათვის“ მედლები უმშვენებენ მას მკერდს. გამარჯვების ღღეს, 9 მაისს, საბჭოთა კავშირის გმირი ქვეყნის მონაწილეობას ილებდა ჩვენი ჯარების საზეიმო შეხვედრაში მოკავშირეთა ჯარებთან.

* * *

საბჭოთა კავშირის გმირი უფროსი ლეიტენანტი ივანე ნიკოლოზის-ძე გვენცაძე დასაკვეფლებად ჩამოვიდა შობლეარ ქალაქ თბილისში. იგი ჯერ სოსენბით ან განკურნებულა ქალაქ ვენასთან მიღებული ჭრილობისაგან.

სალამი ქართველი ხალხის გმირ შვილს!

ნინო მუშველიძე

ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲒᲛᲘᲠᲘ Ი. Ნ. ᲒᲕᲔᲜᲪᲐᲫᲔ

3. 3. ᲛᲝᲚᲝᲒᲝᲕᲘᲡᲐ ᲛᲘᲘᲦᲝ ᲒᲣᲚᲑᲐᲠᲔᲗᲘᲡ ᲓᲔᲚᲔᲒᲐᲢᲘ ᲑᲐᲜ Დ. ᲛᲘᲰᲐᲚᲩᲘᲗᲘᲡ

6 ოქტომბერს სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარმა ვ. მ. მოლოტოვმა მიიღო ბულგარეთის საგანგებო დესპანი და სრულფუფლებანი მინისტრი სსრ კავშირში ბ-ნი დ. მიხალჩევი სსრ კავშირის უმაღლეს საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარისათვის მის მიერ წარმოდგენილ სიგელებს მომავალ გადაცემასთან დაკავშირებით.

3. 3. ᲛᲝᲚᲝᲒᲝᲕᲘᲡᲐ ᲛᲘᲘᲦᲝ ᲨᲕᲔᲓᲘᲡ ᲓᲔᲚᲔᲒᲐᲢᲘ ᲑᲐᲜ Კ. ᲡᲣᲜᲓᲚᲘᲜᲓᲘᲡᲐᲒᲐᲜ

6 ოქტომბერს სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარმა ვ. მ. მოლოტოვმა მიიღო შვედეთის საგანგებო დესპანი და სრულფუფლებანი მინისტრი ბ-ნი კ. სუნდლინდერი, რომელიც პირველად მივიდა მასთან სადარბაზოდ.

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲩᲐᲛᲝᲕᲘᲦᲐ ᲒᲔᲜᲔᲠᲐᲚᲘ ᲓᲔᲠᲔᲕᲘᲐᲜᲙᲝ

5 ოქტომბერს მთავრობის გამოწვეული მოსკოვს ჩამოვიდა სსრ კავშირის შეიარაღებულ ძალთა წარმომადგენელი იაპონიაში გენერალ-ლეიტენანტი დერევიანკო. (საფლეს).

ᲣᲜᲔᲠᲒᲝᲛᲐᲜᲐᲠᲔᲑᲔᲚᲘ ᲡᲝᲭᲘᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

სსრ კავშირის ელექტროსადგურების სახალხო კომისარიატმა სოჭში გიგზავნა მეორე ენერგომანარებელი. მისი სიმძლავრე უდრის 3 ათას კილოვატს. მატარებელ შესდგება 10 ვაგონისაგან, რომელებშიც მოთავსებულია ტურბოგენერატორი, ორი ქვაბი და მაცივარი (საფლეს).

ᲧᲣᲐᲠᲚᲘᲡ ᲠᲐᲪᲘᲝᲜᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲡᲠᲣᲚᲐ ᲧᲣᲠᲩᲜᲘᲡ ᲩᲐᲑᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲒᲔᲒᲛᲐ

ყეარლის რაიონმა 101 პროცენტით შესასრულა სახელმწიფოსათვის ყურძნის ჩაბარების გეგმა. დამზადებულია 6.070 ცენტნერი ყურძენი, ნაცვლად გეგმით გათვალისწინებული 6.000 ცენტნერისა.

Ჯ. Დ. ᲨᲣᲛᲘᲜᲚᲘᲡᲘᲡ ᲒᲐᲠᲓᲐᲪᲕᲚᲔᲑᲘᲡ 75 ᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲨᲔᲣᲚᲔᲑᲐᲗᲐ ᲓᲘᲓᲘᲡ ᲠᲬᲣᲚᲘᲡ ᲞᲔᲓᲐᲒᲝᲒᲘᲜᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲯᲐᲠᲘ

ᲚᲔᲜᲘᲜᲒᲠᲐᲓᲘ, 6 ოქტომბერი. (საფლეს). ლენინგრადის ცენტრალურ ისტორიულ არქივში დაიცვეა დიდი რუსი მედაგოგის კ. დ. უშინსკის სახელთან დაკავშირებული სიინტერესო დოკუმენტები.

ყურადღებას იპყრობს სსსუ-ელი სკვლის რეკომენდაციის პროექტი სკოლის ინსტიტუტისათვის, რომლის ინსპექტორად უშინსკი იყო. ეს პროექტი წარმოდგენს სწავლების ახალი საფუძვლების მეწყობრ სისტემას. პროექტთან დართულ განმარტებათა მარცხნი უშინსკი ალნიშნავს, კერძოდ, გაკეთილების ანგარიშვებას, ზოგს მოშზადებას და საკლიროდ სთელის სწავლების თვალსაზრისი მეთოდების შეშოლას.

არქივში დაცულია უშინსკის ბარათი დაწერებითი სასწავლებლის მასწავლებლთა მიმართების. შესახებ. ამ ბარათში უშინსკი წინადადებას იძლევა გაეტანოს ობოლთა ინსტიტუტი გარდაექმნას სამასწავლებლო ინსტიტუტი ბახალო სასწავლებლებისათვის მასწავლებლთა მოსამზადებლად. შენახულია უშინსკის ეერი, რომელთაც ეეი იკავებ საკლაო ბიბლიოთეკების საკრიტიკის და თხოვილის ხასრებ გაკეთ. ამისათვის.

კინდიანის ბარისხთან მოსკოვის უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ უშინსკი რამდენიმე ხნის განმავლობაში პრიფესორის მოვალეობას ასრულებდა ათარსოლოგიის დეპარტამენტის სასწავლებელში. ამის ჩვენ ვეთანხმებით „ვატჩინის ობოლთა ინსტიტუტის ისტორიულ სტაჟიერების მასწავლებლს“ კ. დ. უშინსკის ნაშრომებ.

ᲓᲦᲔᲡ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

საბჭოთა საქართველოს მინისტრების საბჭოს სესიის დამთავრების გამო. „პრავდის“ მოწერილი (1-ლი გვერდი).
ქართველი ხალხის მგირი შვილი (1-ლი გვერდი).
პარტიული ცხოვრება: მზრუნველობით ვზარდოთ და დავაწინაუროთ ყველაზე საქართველოს კ. პ. (ბ) სტალინირის საქალაქო კომიტეტის პლენუმი. (მე-2 გვერდი).
საოქტომბერო სოციალისტური შეჯიბრების დროზეთი: ამხანაგები; რკინიგზელები ნავსადგურის მუშებს ეცილებიან ჭირველობას; მოწინავეკი საწარმოები. (მე-2 გვერდი).
იოსებ გრიშაშვილი — სიაითნოვა (მე-3 გვერდი).
ალექსანდრეა აბაშელი — სიაითნოვა. ლექსი. (მე-3 გვერდი).
დღეს იწყება ამერიკაკავკასიის რესპუბლიკების ფეხბურთის სპარტაკიადა (მე-3 გვერდი).
ჩვენს რესპუბლიკაში: არქეოლოგიური გათხრები მცხეთაში; მზადდება 1945 წლის გოდოეწინაათვის; ახალი საბადოები. (მე-4 გვერდი).
უცხოეთის ამბები: დეპეშები. (1-ლი და მე-2 გვერდი).

ამერიკული პრესა საბჭოთა საქმეთა მინისტრების საბჭოს პირველი სესიის შესახებ

ნიუ-იორკი, 5 ოქტომბერი. (საგდელი). მეუხუცესად პრესის შეშფოთებული ცნობებისა, რაც მიღებული ლონდონიდან, სპეციალ საქმეთა მინისტრების საბჭოს სესიის შედეგთა შესახებ და იგრეთვე ცდებისა მოლაპარაკებისა წარეკეთებლობის ბრალი საბჭოთა კავშირის ფასდაზ, მიუხედავ ამერიკელი კომენტატორებისა მნიშვნელოვანი ნაწილი ალიარებს, რომ საბჭოთა კავშირის პოზიცია ლეგიტიმია. გაზეთ „ნიუ-იორკ ტაიმზის" მოწონაუე სტატიაში ნათქვამია, რომ მიუწყობელია, თუ რატომ მოთმინებენ ამერიკის შეერთებული ერნი „შტატები ფრანგებისა და ინგლეთის მნიშვნელობას იმ ზონებს საკითხებს გინალეკენ, „რომელთანაც ისინი, როგორც სჩანს, უმეტესად არაფრით არ არიან დაინტერესებული". გაზეთი ეხება ნინადდებას სამი მოკავშირე საბჭოეთიოს ხელშეკრულებისა კონფერენციის მოწვევის შესახებ და ამბის გამოსქვეყნა, რომ ასეთ კონფერენციას „ მ შეეძლოა მიაღწიოს ნამდვილ წარმატებას, „სანამ ამერიკის შეერთებული შტატები განაგრძობენ თავის ანალოგიურ პოლიტიკას და ეროვნულობისა აკეთ დისერეფერენციულ ანტიაბჭოთა პირებთან" და ამასთან ასეთ ეიგანოლეკიის მეუე ბეტერ და საბერძნეთი მეეე ბერეს.

ბალტიმორის გაზეთი „სანი" სარედაქციო სტატიაში გაფრთხილებას იძლევა, ზედმეტ ბესიმიზმს ეე გამოიკენი ლონდონის მოლაპარაკების შედეგთან დაკავშირებითო. გაზეთი ამბობს, არასწორი იქნება ეიფერეთი, რომ მოლაპარაკების შედეგები აქამდეკეთებენ შეთანხმებას მიეწვეის ყოველ ინედს. „ამერიკის შეერთებული შტატებმა, — სწერს გაზეთი, — ენნდა გადასნეკინ წმინდიდან სდეთ საკითხ და ითვლინ ფორმეულირება, ოთელეეე ასე ეე ინეე ბალანსის პრობლეეა. ჩვენ საკმაო ოპტიმიზმი მოგვეპოება ამისათვის, რათა ეიფერეთო, რომ ინესეთი ალეკეთ ეკრეეეე შეეიდვანა შეკმნილი სიტუაციის შესწავლის ინესეეეა, ეს ეიფერეე ჩვენ, სერთ საკონფერენციო შეეიდეა".

ისე, როგორც გაზეთის „ნიუ-იორკ ტაიმზ", რადიოამბობლეკელნი სტლნა 3 ოქტომბერს განაცხადა, ფეეეეეთო, თუ ეიფერეთ ენნდა ეიკეთინ ამერიკელ შეერთებული შტატები და ინვლინა მოლაპარაკეთ ნინადდებას სამი ნაკლენენ ეიფერეთ ეიფერეთ ბოლეკ ბალანენეთ ბოლეკ ბალანენეთ ბოლეკ ბალანენ

„ჭელᲘᲚᲘᲡ ᲑᲐᲚᲨᲘᲡ ᲓᲐ ᲧᲠᲛᲝᲑᲐ“

სამაგალითო ლიტერატურის გამომცემლობამ დაბეჭდა პეტრე კაკაძის წიგნი „ᲑᲔᲚᲔᲚᲘᲡ ᲑᲐᲚᲨᲘᲡ ᲓᲐ ᲧᲠᲛᲝᲑᲐ“.

დამსახურებული მასწავლებელი პ. კაკაძე დიდ ბელად იოსებ ბესარიონის-ძე სტალინთან ერთად სწავლობდა გორის სასულიერო სასწავლებელში, ხოლო შემდეგ თბილისის სასულიერო სემინარიაში. ავტორი გადმოგვცემს ბელადის ბალშიობისა და ყრმობის ცალკე ეპიზოდებს, ასწერს ქალაქ გორსა და იმ წრეს, სადაც ბალშობა გაატარა ოდინ სტალინმა, შემდეგ თბილისის სასულიერო სემინარიას, სადაც სწავლობდა ი. ბ. სტალინი.

წიგნი დიდი ინტერესით იკითხება, გვაცნობს ახალგაზრდა სოსო ჯუღაშვილის კეთილშობილურ თვისებებს, მის შეშობას მეცნიერების დაუფლებისათვის. ცნობილია, რომ ი. ბ. სტალინი (ჯუღაშვილი) მუდამ შესანიშნავად სწავლობდა, საკვლევო ამხანაგად ითვლებოდა, დაუღალავად შეშობდა თავის თავზე და ამავე დროს იმ თვითვე გამოირჩეოდა თავდადებითა და თავაზიანობით.

პ. კაკაძის მოგვითხრობს თუ როგორ შეუღგა ამხანაგი სტალინი მარქსიზმის შესწავლას, როგორ გაეცნო იგი ლენინის ნაშრომებს 1890-იან წლებში.

პ. კაკაძის წიგნი ი. ბ. სტალინზე ძიერგას მასალას იძლევა ბელადის ბიოგრაფიის შესასწავლად. წიგნს დართული აქვს ილუსტრაციები. გორის ხედი, ი. ბ. სტალინი გორის სასულიერო სასწავლებლის მოსწავლეთა შორის, თბილისის სასულიერო სემინარია და აზე.

წიგნის რედ. ტ. ეგნატაშვილი.

მთაწმინდაზე

მცხეთელთა დღეებში აქ ათასობით მოისწრაფვიან თბილისელები, რომ მაცოცხლებელი ნიავით გაგრილდნენ, დედაქალაქისა და მისი მიდამოების თვალწარმტაცი პანორამით დასტკბენ, მზიარულად გაატარონ დასვენების საათები.

ბერიელი ხალხის მოამაგის ლ. პ. ბერიას ინიციატივით ფუნიკულორის პლატზე გაშენებულ კულტურია და დასვენების პარკი, რომელიც დიდი სტალინის სახელს ატარებს, — ბადალი არ მოეპოვება თავისი ორგანილარით მდებარეობით, სილამაზით და ხეების სიმდიდრით.

ეერა და ნაკოლული, ჩუღურეთი და ხარფუხი, დიდუბე და რუსთაველის პროსპექტი, დედაქალაქის ბალები, ხეივნები — ყველაფერი ხელისგულივით გადაჰმლება აქეთან ადამიანის თვალწინ.

როდესაც თბილისის თავზე ღამე დაეშვება და პარკის დიდებული შენობის ავენიტიდან გადმოიხედავთ,— თბილისის უკამრავი სინათლეები ისე კაშკაშებენ, თითქოს ჯადოსნური ხელს ვარსკვლავებით მოჭედილი ცის კაბადონი დედამიწაზე გადაეფენოთ.

ღამის ღღეებში შენიშნეთ იყო ეს სინათლეები. მაგრამ გადაიქეცეს ქვეშეხების უკანასკნელნი ზალებმა. ძლევამოსილად გაიმარჯვა საბჭოთა ხალხმა. ელვა აკაშკაშდა სინათლეები, უფრო მეტი სიძლიერით აჩქეფდა სიცოცხლე პარკის ხეივნებში!

წელს პარკის შშენებლობა ფართოდ იყო გაშლილი. მთავარმა შენობამ თავისი ეშენებული სახე მიიღო, მაღი ფასადი და შიგნითა კედლები ხელაჩეი შეიღება, ბაშვეენიერი, თქვენ ალბეი ათასზე მეტი ახალი ხე და ბუჩქი დაირგო წელს პარკის ტერიტორიაზე. ასორმოცდაათი ათასმა ახლად დარგულმა ყვავილმა შეამკო პარკის მრავალრიცხოვანი ყვავილნარები. გამწვანების სამეშაოებში ათასობითი მოზალილი თბილისელმა მიიღო მონაწილეობა. სისტემატურად ეწყობოდა შაბათობები.

ჭადრაკის, შაშის, ბილიარდის სათამაშო ოთახები და ბიბლიოთეკა გამეფდებით ღია იყო მსურველთათვის. დასასვენებლად მოსულ ედდებს პატარა ბავშეები მათთვის საკანგებოდ გამართულ ოთახებში მიჰყვებოდნ, სადაც პაწიები სათამაშოებითა და მოვლით უზრუნველყოფილი იყვნენ. სასულე ორკესტრი, საცეკვაო მოედანი, კინოთეატრი, ესტრადის სანახაობანი, სხვადასხვა თამაშობანი, მუსიკალური და ლიტერატურული საღამოები... ვინ მოსცეთო რამდენი გასართობი იყო!

ამ ზაფხულს ათეულ ათასობით თბილისელმა მშრომელმა მხიარულად გაატარა თავისი დასვენების საათები პარკში.

სტალინის სახელობის კულტურისა და დასვენების პარკი ჩვენი ედდაქალაქის რეკონსტრუქციის ერთ-ერთი საუკეთესო ნიმუში და მიღწევაა. ის კიდევ უფრო გაიზრდება და დაამშვენებს თბილისს.

რ. თალაქვაძე

ᲓᲦᲔᲡ ᲘᲬᲧᲔᲑᲐ ᲐᲛᲘᲠᲘᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲐᲗᲐ ᲤᲘᲖᲙᲣᲚᲢᲣᲠᲣᲚᲘ ᲡᲐᲠᲗᲐᲙᲘᲐᲓᲐ

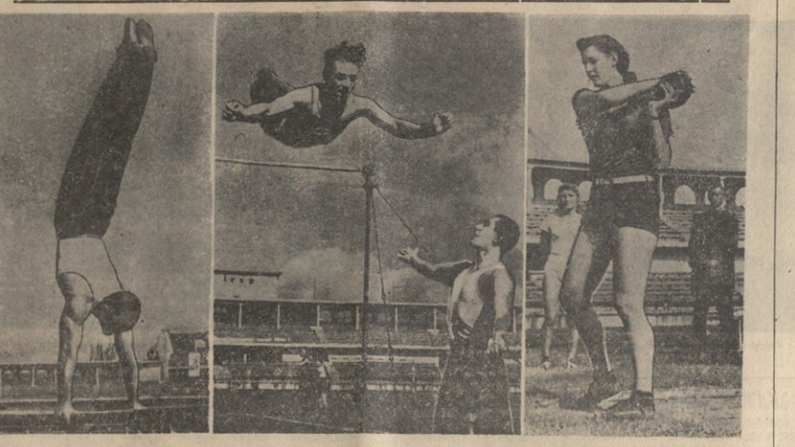

ᲡᲣᲠᲐᲗᲖᲔ: (მარცხნიდან მარჯვნივ) ორდენოსანი გიმნასტი გ. რეფნილაძე ვარჯიშობს ორძეგლზე; გიმნასტები მ. ალხაზიანი (ბარში) და ნ. თაკაიშვილი ვარჯიშობენ ღერძზე; მსოფლიო რეკორდსმენი ნინო დუმბაძე ტურნირის ბაღლის. ფოტო ვლ. გინსბურგისა.

ᲡᲞᲝᲠᲢᲣᲚᲘ ᲛᲘᲦ�წᲔᲕᲔᲑᲘᲡ ᲓᲔᲛᲝᲜᲡᲢᲠᲐᲪᲘᲐ

ᲓᲦᲔᲡ ᲘᲡᲜᲔᲑᲐ ᲐᲛᲘᲠᲘᲙᲐᲒᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲐᲗᲐ ᲤᲘᲖᲙᲣᲚᲢᲣᲠᲣᲚᲘ ᲡᲐᲠᲗᲐᲙᲘᲐᲓᲐ ᲛᲔᲡᲐᲛᲔ ᲓᲦᲔ. ᲛᲝᲡᲐᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲤᲘᲖᲙᲣᲚᲢᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲪᲐᲠᲔ ᲒᲐᲜᲘᲪᲮᲝᲑᲔᲑᲘ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ

ჩვენს რესპუბლიკაში

სახალხო მოკავშირეები ა. ნიკოლაძე მუშაობს ჩასრულებულის ბიუსტზე.
ფოტო კ. კიბისეულისა.

„ირეკლე მეფის თათბირი რუსეთთან შეერთების შესახებ"
მხატვარ მოსე თოიძის ნახატი

ამერიკაკავკასიის რესპუბლიკების ფინანსურ-ეკონომიკურ სპარგებლიდან

დღეს ლ. ბერიას სახელობის „დინამოს" სტადიონზე ფხიზელი ამინერკავკასიის რესპუბლიკათა ფიზკულტურელთა მესამე სპარტაკიადა, რომელიც გასტანს 6 დღეს.

სპარტაკიადაზე გაიხსნება მოსაწვლეთა პარადი. შემდეგ ჩატარდება შეჯიბრებები მძლეოსნობაში — რბენა 100 და 800 მეტრზე, სამეცოცავ ხტომაში, ბაგრის ტყორცნაში, ეს-ტაფეტაში, ფარეთვის ქალთა ჯიბრეულში რბენაში 100 მეტრზე, ფიხაოს ტყორცნაში და ფეხრე შეიღერი ესტაფეტაში. დასასრულ შესდგება ფეხბურთის მატჩი სომხეთისა და ახერბაიჯანის ფეხბურთელთა შორის.

სპარტაკიადის მეორე დღეს საქართველოს სამხედრო გზატკეცილზე შესდგება ველოსიპედი, ერთიანეს სახელობის პარკში — შეჯიბრება ეფალთაქრობაში, ორკეთიანების ხიბლობის პარკში — შეჯიბრება ზეწინარეთ ბრძოლაში და სროლაში, ფეხბურთელთა პარკში — შეჯიბრება ცურვაში, „დინამოს" სტადიონზე ერთამანეთს შეეჯიბრებიან მძლეოსნები, ხოლო „დინამოს" სასპორტო დარბაზში გამოვიანენ ტანმოვარჯიშენი.

შემდეგ დღეებში ჩატარდება შეჯიბრებანი ხელნაფიდან ბრძოლაში, ელფთაქრობაში და სხვ. 9 და 11 ოქტომბერს ჩატარდება სომხეთის, საქართველოს და აზერბაიჯანის ფეხბურთელთა შეჯიბრებანი.

სპარტაკიადის მოგაკრი შესაკრა ამბ. ირინეი, მოადგილეები — ამბ. არკადეევსკი და ზალდოფიანი; მთავარ მსაჯთა კოლეგიაში შედიან ამხანაგები: ბელეთა (მძლეოსნობა და ეკონომ), ხასიფოლოგი (ტენნისში), ბალიანი (ეფერეთში), ბ. ფანდიანი (ველოსიპედში), ბ. ბერიკაშვილი (ბეგლარობაში), ბ. ბერიკაშვილი (ფეხბურთში), სეპრეკეო (ალპინიზმში). სპარტაკიადის მთავარი მდივანია ა. ბალიტაკი.

ახალი წიგნები

იოანე ბატონიშვილის „ალვამოსობა" რუსულ ენაზე

გამოვა „ზარია ვოსტოკა-ში" გამომცემლობამ ფარეტმა მე-19 საუკუნის ქართული ლიტერატურის შესანიშნავი ძეგლი ოთხე ბატონიშვილის ცნობილი „ალვამოსობა" რუსულ ენაზე. შესავალი წერილი ოთხე ბატონიშვილისა და მისი ნაწარმოების „ალვამოსობის" შესახებ, აგრეთვე კომენტარებიანი ლექსიკონი ეეეფალთა ეეეალ დაიბეჭდა.

წიგნი შეიცავს 236 გვერდს და ღირს 25 მანეთად.

„ზარია ვოსტოკა-ში" გამოსვა ეიგი ფშაველის პოემა „ალალა" რუსულ ენაზე (თარგმანი შესრულებული ბ. სტრუბროკოფოს მიერ). წიგნი ღირს 2 მანეთად.

ამავე გამომცემლობამ დაბეჭდა კ. ლალიანის, სიმეონაძისა და ბალიანის, თარგმანი შესრულებული პოეტების, ნ. ასკეფის, ვ. ა. ანტოკოლსკის, ბ. ბერიკის, ბ. პასტერნაკისა და სხვათა მიერ.

წიგნი შეიცავს 71 გვერდს და ღირს 8 მანეთად.

ბასალეკი საქართველოსა და კავკასიის ისტორიისათვის

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოს ი. ჯავახიშვილის სამეცნიოს ისტორიის ინსტიტუტმა გამოსცა სოლიდნი ნაშრომი „ბასალეკი". წერილებს წამძღვარებული აქვს ეს. ხუციშვილის ენციკლოპედიური ლექსიკონი ბასალეკ-ზეთ ეეა-19 საუკუნეს. გამოქვეყნილ ქართველი ფოდეფანეს ეეა-19 საუკუნეს. ეეე